

Pilar 3 – Offentliggjøring av informasjon om kapital, risikoforhold, godtgjørelse og informasjon fra kredittforetak

31. desember 2023 - Strømmen Sparebank

INNHALDSFORTEGNELSE

PILAR 3 – OFFENTLIGGJØRING AV INFORMASJON OM KAPITAL, RISIKOFORHOLD, GODTGJØRELSE OG INFORMASJON FRA KREDITTFORETAK	0
1. Innledning og formål med dokumentet	2
2. Styring og kontroll av risiko	2
2.1 Styring og kontroll av enkeltrisikoer	3
3. Informasjonsplikt for foretak som har eierinteresser i foretak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett	6
4. Vedlegg: Standardisert skjema for offentliggjøring av bankens nøkkeltall for kapital og likviditet	8

1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter åttende del av kapitalkravsforordningen (CRR (EU) 2013/575), jf. Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV del XI. Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2023 med mindre annet fremgår.

2. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Denne kapitalbehovsvurderingen skal være framoverskuende, og dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til bankens nåværende og fremtidige risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også må vurdere kapitalbehovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer m.v.

Fremtidige tap kan deles inn i forventede tap og uventede tap. Forventede tap kan betraktes som en driftskostnad og forutsettes dekket over den løpende driften. Den løpende driften kan også betraktes som et førstelinje-forsvar mot uventede tap. I kapitalbehovsvurderingen legges det imidlertid til grunn at uventede tap ikke dekkes over driften, med skal dekkes av kapital.

Kapitalbehovsvurderingen innebærer følgelig at banken beregner hvor mye kapital som trengs for å dekke opp for fremtidige uventede tap.

Disse beregningene gjøres på ulike måter for ulike risikoer, og er basert på ulike forutsetninger. Det er en implisitt forutsetning om at det ikke beregnes kapital som dekker alle tenkelige tapsutfall. Det er imidlertid benyttet konservative forutsetninger i beregningene.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Bankens har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoer, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoene. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Banken har videre, basert på en overordnet risikotoleranse, etablert et minstekrav til buffer utover beregnet kapitalbehov. Dette nivået er benevnt bankens minimumskrav til kapitaldekning.

I fastsettingen av bankens minimumskrav til kapitaldekning inngår bankens internt beregnede kapitalbehov, men banken gjør i tillegg en vurdering av forventninger og krav fra bankens omgivelser. Bankens overordnede risikotoleranse innebærer at minimumskrav til kapitaldekning alltid vil være høyere enn bankens internt beregnede kapitalbehov.

Bankens minimumskrav til kapitaldekning og overordnede retningslinjer for kapitalbehovsvurderingen er vedtatt av bankens styre. Administrasjonen gjennomfører de relevante vurderinger og beregninger og fremlegger dette for styret. En slik gjennomgang gjøres minst én gang per år. Styret er aktivt med i prosessen, og vi benytter ekstern revisor i kvalitetssikringen av arbeidet.

Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for følgende risikoer:

- Kredittrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Eiendomspriserisiko
- Likviditetsrisiko
- Forretningsrisiko
- Omdømmerisiko
- Strategisk risiko

Beregning av kapitalbehov for enkeltrisikoer gjøres ved hjelp av ulike metoder, herunder bruk av stresstester i form av følsomhetsanalyser. I slike følsomhetsanalyser fokuseres det på betydningen av endringer i én enkelt variabel. I tillegg til dette gjennomfører banken stresstesting i form av scenarioanalyse som er ment å vise betydningen for banken samlet sett av samtidige endringer i flere relevante faktorer.

Banken gjennomfører også egne stresstester av markedsrisiko og likviditetsrisiko.

2.1 Styring og kontroll av enkeltrisikoer

Policy for virksomhets- og risikostyringen gir en overordnet beskrivelse av virksomhetsstyringen, herunder risikostyringen i banken. Dokumentet er forankret og vedtatt av bankens styre, og skal også ses i sammenheng med bankens strategi og vedtekter.

I tillegg til policy for virksomhet- og risikostyring har banken egne policydokumenter for de viktigste risikoområder, illustrert i figuren nedenfor. Dette gjelder bankens kreditt, markeds- likviditets- og operasjonelle risiko. Operasjonell risiko er beskrevet i et eget policydokument, som også må ses i sammenheng med øvrige risikotyper. Banken har ikke etablert egne policydokumenter for risiko knyttet til forretningsmessig forhold og bankens omdømme. Disse risikoene er likevel hensyntatt ved vurdering av bankens kapitalbehov i ICAAP-prosessen.

God risikostyring er en viktig forutsetning for at banken skal nå sine mål. Risikostyring er derfor sentralt i den daglige driften og styrets arbeid.

Styret har det overordnede ansvaret for bankens virksomhetsstyring, og skal fastsette bankens mål, strategier og overordnede planer, samt endre disse ved behov. Styret har også det overordnede ansvar for bankens risikostyring og internkontroll. Styret skal periodisk motta rapportering fra administrasjonen om bankens finansielle stilling, risikoeksponering og måloppnåelse.

Administrerende banksjef har en utøvende rolle og sørger for etterlevelse av de beslutninger styret har fattet.

Risikostyringsfunksjonen er organisert som en integrert del av bankens internkontroll. Risikofunksjonen og compliancefunksjonen rapporterer til adm. banksjef, og kan rapportere direkte til styret i tilfeller der styret ikke får nødvendig informasjon om vesentlige risikoer via den alminnelige rapporteringen. Funksjonen skal løpende vurdere, basert på faglig skjønn, om slik direkte rapportering til styret er nødvendig.

KREDITTRISIKO

Kredittrisiko defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav.

Kredittrisiko er bankens vesentlige risiko og består hovedsakelig av utlån.

Kredittrisiko styres i henhold til bankens policy for kreditt som er vedtatt av styret og er supplert med detaljerte håndbøker og rutiner innenfor kredittområdet i segmentene personkundemarkedet (PM) og bedriftskundemarkedet (BM).

Styret har delegert en utlånsfullmakt til banksjef, som igjen har delegert dette videre ned i organisasjonen basert på kompetanse og risiko innenfor ulike segmenter og produkter. Kredittrisikoen styres hovedsakelig ved hjelp av detaljert rammeverk for markedsområder, bransjer/næringer og størrelse på engasjementene.

Bankens risikoklassifiseringssystem er et godt verktøy for oppfølging av risiko både på kundenivå og aggregert for hele utlånsporteføljen. Det er to hovedmodeller for risikoklassifiseringssystemet, en for personmarkedet og en for bedriftsmarkedet. Begge modellene er sannsynlighetsbasert og tar hensyn til både interne og eksterne data. For å styre bankens risiko er det satt rammer for samlet engasjement innenfor ulike risikogrupper.

Styret har satt et mål om moderat risiko i utlåns- og kredittporteføljen.

LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risikoen for ikke å kunne gjøre opp løpende forpliktelser eller ikke evne å finansiere eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlige økte kostnader. Likviditetsrisikoen vil avhenge av bankens balansestruktur, likviditeten i markedet og bankens kredittverdighet.

Styret har vedtatt en egen policy for likviditetsrisiko og fastsatt at bankens likviditetsrisiko skal være lav. Dette innebærer at banken skal være forsvarlig og langsiktig finansiert, i hovedsak med innskudd.

Styring av likviditetsrisiko skjer gjennom fastsettelse av rammer for finansieringsstruktur, krav til spredning på instrumenter, markeder og løpetider, samt etablering av beredskapsfasiliteter. Porteføljen overvåkes månedlig og utviklingen rapporteres kvartalsvis til styret i egen risikorapport

MARKEDSRISIKO

Med markedsrisiko forstås risiko for tap som følge av svingninger i aksjekurser, kredittspreader, renter og valutakurser.

Markedsrisiko styres i henhold til bankens policy for markedsrisiko som er vedtatt av styret med tilhørende rammeverk. Banken skal til enhver tid ha en lav risikoprofil. Eksponering mot markedsrisiko er ikke en del av bankens kjernevirksomhet og skal derfor også begrenses. Banken tar ikke aktivt posisjoner for gevinstformål. Banken har avtale med ekstern forvalter om forvaltning av bankens overskuddslikviditet. Porteføljen overvåkes månedlig og rapporteres kvartalsvis til styret i egen risikorapport.

OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige/sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser, samt juridisk risiko. Denne typen risiko og tapskilder ligger i den løpende driften av banken.

Operasjonell risiko styres i henhold til policy for operasjonell risiko som er vedtatt av styret med tilhørende rammeverk. Banken har et sett av arbeidsprosesser og rutiner som sammen med opplæring og trening skal bidra til å kvalitetssikre bankens produkt og tjenesteleveranse til sine kunder. Målet er å minimere operasjonell risiko.

Risikoen styres ved at det foretas løpende kontroller med utgangspunkt i bankens etablerte internkontrollrutiner. Administrasjonen avgir kvartalsvis rapport til styret med vurdering av risikoforhold så vel som kvaliteten av den interne kontrollen. Videre foretar ekstern revisor årlig en vurdering av bankens kontrolltiltak med tilhørende rapport til styret.

ØVRIGE RISIKOER

Banken er eksponert mot følgende risikoer i tillegg til de som er nevnt ovenfor:

- **Eiendomsrisiko:**
Denne risikotypen defineres som risiko for uventet verdifall på bankens eiendommer eller porteføljer av eiendomsinvesteringer. Eiendomspriserisiko knyttet til utlån til eiendomssektoren eller eiendeler som sikkerhet dekkes under kredittrisiko og konsentrasjonsrisiko.
- **Forretningsrisiko:**
Forretningsrisiko defineres som risikoen for uventede inntekstsvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd.
- **Omdømmerisiko:**
Omdømmerisiko defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende

tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, eiere og myndigheter.

- **Strategisk risiko:**
Risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp.

3. INFORMASJONSPLIKT FOR FORETAK SOM HAR EIERINTERESSER I FORETAK SOM UTSTEDER OBLIGASJONER MED FORTRINNSRETT

Eika Boligkreditt AS (EBK) utsteder obligasjoner med fortrinnsrett. Strømmen Sparebank er som følge av vår eierinteresse i EBK underlagt informasjonsplikt i samsvar med Finansforetaksforskriften §11-10. Banken hadde pr. 31.12.2023 en eierandel i EBK på 1,25%.

			Beløp i tusen kroner eller prosent
a	Overføringsrad: Samlet portefølje overført og formidlet til Eika Boligkreditt AS (bolighypoteklån) i prosent av samlede utlån til personmarkedet på bankens balanse og bolighypoteklån		31,7 %
b	Gjennomsnittlig belåningsgrad for bolighypoteklån hos Eika Boligkreditt AS		47,0 %
c	Overpantsettelsesgrad i sikkerhetsmassen		109,2 %
d	Tellende sikkerhetsmasses andel av sikkerhetsmasse totalt		99,0 %
e	Utestående garantiforpliktelse		18.856
f	Bokført verdi av hhv. obligasjoner med fortrinnsrett, aksjer, fondsobligasjonskapital, ansvarlig lånekapital og annen usikret finansiering i kredittforetaket	Obligasjoner med fortrinnsrett	106.572.817
		Aksjer	-
		Fondobligasjoner	576.348
		Ansvarlig lånekapital	779.252
g	Andre forpliktelser overfor kredittforetaket som følge av aksjonæravtaler og lignende	Senior obligasjoner	3.303.114
			Se under

Likviditetsforpliktelse til og aksjonæravtale med Eika Boligkreditt:

Likviditetsstøtte til EBK er regulert i avtale datert 10. mai 2012 om kjøp av obligasjoner med fortrinnsrett. Hovedtrekkene i avtalen er at eierbankene, så lenge de har utlånsportefølje i selskapet, under gitte forutsetninger er forpliktet til å tilføre EBK likviditet. Likviditetsforpliktelsen er begrenset til forfall på selskapets obligasjoner med fortrinnsrett utstedt under Euro Medium Term Covered Note Programme (EMTCN – Programme) og tilhørende swapavtaler de kommende tolv måneder. I den grad eierbankene har kjøpt obligasjoner med fortrinnsrett under likviditetsavtalen, uten at disse er tilbakebetalt, kommer de til fratrekk ved beregning av eierbankens gjenstående likviditetsforpliktelse. Den enkelte eierbanks likviditetsforpliktelse er primært begrenset til dens pro-rata andel av utstedelsesbeløpet, som beregnes på grunnlag av hver eierbanks andel av selskapets utlånsportefølje. Dersom en eller flere eierbanker unnlater å oppfylle sine likviditetsforpliktelser under avtalen, kan likviditetsforpliktelsen for øvrige eierbanker økes til inntil det dobbelte av deres opprinnelige pro-rata andel. Avtalen om kjøp av OMF kan under visse vilkår termineres. Det er knyttet betingelser til långiver i forhold til overpantsettelse. For obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) som er tilordnet foretakets sikkerhetsmasse gjelder krav om overpantsettelse på 5 prosent for lån som inngår EMTCN- Programme. Dette innebærer at selskapet til enhver tid skal ha verdier i sin sikkerhetsmasse som utgjør minst 105 prosent av sum utestående OMF.

I tilknytning til at eierbankene i 2012 ble aksjonærer i EBK etter utskillelsen fra Eika Gruppen AS, ble det etablert en aksjonæravtale som blant annet regulerer at eierskapet i selskapet på årlig basis skal rebalanseres. Dette vil sikre en årlig justering hvor eierandelen til den enkelte bank skal tilsvare eierbankens andel av utlånsbalansen i selskapet.

4. VEDLEGG: STANDARDISERT SKJEMA FOR OFFENTLIGGJØRING AV BANKENS NØKKELTALL FOR KAPITAL OG LIKVIDITET

Skjema EU KM1 - Nøkkeltall kapital og likviditet
Beløp i tusen kroner

		a		e
		31.12.2023		31.12.2022
	Tilgjengelig ansvarlig kapital (beløp)			
1	Ren kjernekapital	616.094		565.097
2	Kjernekapital	664.291		614.531
3	Total ansvarlig kapital	715.333		665.642
	Risikovektet beregningsgrunnlag			
4	Totalt risikovektet beregningsgrunnlag	3.063.680		2.733.346
	Kapitaldekning (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)			
5	Ren kjernekapitaldekning	20,11 %		20,67 %
6	Kjernekapitaldekning	21,68 %		22,48 %
7	Total kapitaldekning	23,35 %		24,35 %
	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere andre risikoer enn overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)			
EU 7a	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere andre risikoer enn overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)	0 %		0 %
EU 7b	herav: som skal dekkes av ren kjernekapital (prosentpoeng)	0 %		0 %
EU 7c	herav: som skal dekkes av kjernekapital (prosentpoeng)	0 %		0 %
EU 7d	Samlet SREP kapitalkrav (i prosent)	8,00 %		8,00 %
	Kombinert buffer- og totalt kapitalkrav (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)			
8	Bevaringsbuffer (i prosent)	2,50 %		2,50 %
EU 8a	Bevaringsbuffer som følge av makro- eller systemrisiko fastsatt av en medlemsstat (i prosent)	0 %		0 %
9	Institusjonsspesifikk motsyklisk kapitalbuffer (i prosent)	2,50 %		2,00 %
EU 9a	Systemrisikobuffer (i prosent)	4,50 %		3,00 %
10	Buffer for globalt systemviktige institusjoner (i prosent)	0 %		0 %
EU 10a	Buffer for andre systemviktige institusjoner (i prosent)	0 %		0 %
11	Kombinert bufferkrav (i prosent)	9,50 %		7,50 %
EU 11a	Samlet kapitalkrav (i prosent)	17,50 %		15,50 %
12	Tilgjengelig ren kjernekapital (CET1) etter oppfyllelse av samlede SREP-krav til ansvarlig kapital (i prosent)	15,35 %		0
	Uvektet kjernekapitalandel			
13	Sum eksponeringsmål	6.330.682		5.871.556
14	Uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	10,54 %		10,47 %
	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet eksponeringsbeløp)			
EU 14a	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (i prosent)	0 %		0 %
EU 14b	herav: skal bestå av ren kjernekapital (prosentpoeng)	0 %		0 %
EU 14c	Samlede SREP-krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	3,00 %		0 %
	Bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel og samlet krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent av det samlede eksponeringsmålet)			
EU 14d	Bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	0 %		0 %
EU 14e	Samlet krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	3,00 %		0 %
	Likviditetsreserve (LCR)			
15	Likvide eiendeler (vektet verdi)	473.973		476.501
EU 16a	Utbetalinger (vektet verdi)	226.651		257.104
EU 16b	Innbetalinger (vektet verdi)	186.437		141.844
16	Netto utbetalinger (justert verdi)	56.663		115.260
17	Likviditetsreserve/LCR (i prosent)	836 %		413 %
	Stabil finansiering (NSFR)			
18	Poster som gir stabil finansiering	4.160.701		4.218.382
19	Poster som krever stabil finansiering	2.866.096		2.742.501
20	Stabil finansiering/NSFR (i prosent)	145 %		141 %